

Förvaltningslag;

given Sofiero den 4 juni 1971.

SFS 1971: 290

Utkom från trycket
den 17 juni 1971

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller handläggning av ärende hos förvaltningsmyndighet. Lagen gäller även ärende hos domstol, om ärendet avser domstolens förvaltande verksamhet.

Har i lag eller i författning som beslutats av Konungen eller riksdagen meddelats bestämmelse som avviker från denna lag, gäller dock den bestämmelsen.

2 § Lagen gäller icke ärende hos

1. Konungen,
2. kommunal myndighet, om ärendet avgöres genom beslut som överklagas genom kommunalbesvär eller besvär hos kommunal besvärsnämnd,
3. överexekutor eller utmätningsman, om ärendet avser myndighetens exekutiva verksamhet, eller

¹ Prop. 1971: 30, KU 36, rskr 222.

4. polis-, åklagar- eller tullmyndighet, om ärendet avser myndighetens verksamhet till förekommande eller beivrande av brott.

3 § Bestämmelserna i 14—20 §§ gäller endast i den mån fråga är om utövning av befogenhet att för enskild bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande.

Bestämmelserna i 14—20 §§ tillämpas ej

1. i ärende i första instans när ärendet avser sjukvård och myndighetens beslut ej kan överklagas genom besvär eller

2. när ärendet avser föreskrift till allmän efterrättelse och fråga ej är om prövning med anledning av överklagande.

Allmänna bestämmelser

4 § Den som har att handlägga ärende är jävig,

1. om saken angår honom själv eller hans make, föräldrar, barn eller syskon eller annan honom närstående eller ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon honom närstående,

2. om han eller någon honom närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,

3. om ärendet blivit anhängigt hos myndigheten efter överklagande eller underställning eller på grund av tillsyn över annan myndighet och han tidigare hos den underordnade myndigheten deltagit i den slutliga handläggningen av ärende som rör saken,

4. om han i saken fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon eller

5. om eljest särskild omständighet föreligger som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

5 § Den som är jävig får ej handlägga ärendet. Han får dock vidtaga åtgärd, som ej utan olägligt uppskov kan ombesörjas av annan.

Känner någon till omständighet som kan antagas utgöra jäv mot honom, skall han självmant ge det till känna.

Har fråga om jäv mot någon uppkommit och har annan ej trätt i hans ställe, skall myndigheten snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om myndigheten ej är beslutför utan honom och annan ej kan träda i hans ställe utan olägligt uppskov.

Mot beslut i jävsfråga får talan föras endast i samband med talan mot beslut, varigenom myndigheten avgör ärendet.

6 § Den som för talan i ärende får anlita ombud eller biträde. Den som har ombud skall dock medverka personligen, om myndigheten begär det.

Visar ombud eller biträde oskicklighet eller oförstånd eller är han el-

jest olämplig, får myndigheten avvisa honom som ombud eller biträde i ärendet.

Talan mot myndighets beslut att avvisa ombud eller biträde får föras i samma ordning som gäller för talan mot beslut, varigenom myndigheten avgör ärendet.

7 § Handling anses ha kommit in till myndighet den dag då handlingen eller avi om betald postförsändelse, i vilken handlingen är innesluten, anlänt till myndigheten eller kommit behörig tjänsteman till handa. Underrättas myndighet särskilt om att telegram till myndigheten anlänt till telegrafanstalt, anses telegrammet ha kommit in redan när underrättelsen nått behörig tjänsteman.

Kan det antagas att handlingen eller avi om denna viss dag avlämnats i myndighetens lokal eller funnits tillgänglig för myndigheten på postanstalt, anses den ha kommit in den dagen, om den kommit behörig tjänsteman till handa närmast följande arbetsdag.

Telegram eller annat meddelande som icke är underskrivet skall bekräftas av avsändaren genom egenhändigt undertecknad handling, om myndigheten begär det.

8 § Är ansöknings- eller besvärshandling eller annan handling från någon som saken angår ofullständig och kan bristen avhjälpas på ett enkelt sätt, skall myndigheten vägleda honom, om det behövs för att han skall kunna ta till vara sin rätt.

9 § När myndighet har att göra med någon som ej behärskar svenska språket eller är allvarligt hörsel- eller talskadad, får myndigheten vid behov anlita tolk.

10 § Innan myndighet inhämtar yttrande genom remiss, skall myndigheten noga pröva behovet av åtgärden. Behöver yttrande inhämtas från flera, skall det göras samtidigt, om ej särskilda skäl föranleder annat. Om det ej är obehövt, anges i remissen i vilka avseenden och inom vilken tid yttrande önskas samt huruvida mottagaren bör inhämta yttrande från annan.

11 § Talan mot sådant beslut av myndighet som kan överklagas genom besvär får föras av den som beslutet angår, om det gått honom emot.

12 § Besvär över myndighets beslut anföres genom att besvärshandling tillställs den förvaltningsmyndighet eller förvaltningsdomstol som har att pröva besvären. I besvärshandlingen skall anges det beslut som överklagas.

Besvärshandlingen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I fråga om beslut, som avser föreskrift till allmän efterrättelse och som ej delges, räknas besvärstiden från den dag då beslutet tillkännagavs. Har beslutet tillkännagivits vid mer än ett tillfälle, räknas besvärstiden från dagen för det sista tillkännagivandet.

Besvär som ej anförts i rätt tid upptages ej till prövning. Har besvärshandlingen före besvärstidens utgång kommit in till den myndighet som

har meddelat det överklagade beslutet, skall besvären ändå upptagas till prövning.

13 § Myndighet, som har att pröva besvär, kan förordna att det överklagade beslutet, om det eljest skulle lända till efterrättelse omedelbart, tills vidare icke skall gälla.

Särskilda bestämmelser för vissa ärenden

14 § Sökande, klagande eller annan part har rätt att ta del av det som tillförts ärendet med de begränsningar som följer av 39 § andra stycket lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar eller av denna paragraf.

Myndighet får vägra att lämna ut annat material än allmän handling under samma förutsättningar som enligt nyssnämnda lagrum gäller beträffande allmän handling. Lämnas sådant material ut, skall myndigheten om det behövs göra förbehåll om hur det får användas.

Har myndigheten vägrat att lämna ut handling eller annat som tillförts ärendet, skall myndigheten på annat sätt upplysa parten om innehållet i materialet, i den mån det behövs för att han skall kunna ta till vara sin rätt och det kan ske utan allvarlig skada för det intresse som föranlett vägran att lämna ut materialet. Myndigheten skall vid behov förordna att den som erhåller sådan upplysning ej får obehörigen yppa vad han fått veta.

15 § Ärende får ej avgöras utan att sökande, klagande eller annan part underrättats om det som tillförts ärendet genom annan än honom själv och tillfälle beretts honom att yttra sig över det. Myndigheten får dock avgöra ärende utan att så skett,

1. om åtgärderna är uppenbart obehövliga,
2. om ärendet rör tillsättning av tjänst, antagning för frivillig utbildning, utfärdande av betyg, tilldelning av forskningsbidrag eller jämförbar sak och fråga ej är om prövning med anledning av överklagande,
3. om det kan befaras att genomförandet av beslutet i ärendet annars skulle avsevärt försvåras eller
4. om ärendets avgörande ej kan uppskjutas.

Underrättelse enligt första stycket får ske genom delgivning.

Bestämmelserna i 14 § om begränsningar i rätten att ta del av det som tillförts ärendet äger motsvarande tillämpning i fråga om underrättelse enligt första stycket.

16 § Vill sökande, klagande eller annan part muntligen lämna uppgift i ärendet, skall tillfälle beredas honom att göra det, om det kan ske med hänsyn till arbetets behöriga gång. Sådan uppgift antecknas genom myndighetens försorg i den utsträckning som det behövs.

17 § Beslut, varigenom myndighet avgör ärende, skall innehålla de skäl som bestämt utgången. Skälen får dock utelämnas helt eller delvis,

1. om beslutet icke går part emot eller det eljest är uppenbart obehövt att upplysa om skälen,

2. om beslutet rör tillsättning av tjänst, antagning för frivillig utbildning, utfärdande av betyg, tilldelning av forskningsbidrag eller jämförbar sak,

3. om det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, privatlivets helgd, enskilda behöriga ekonomiska intresse eller jämförbart förhållande eller

4. om ärendet är så brådskande att det ej finns tid att utforma skälen.

Har skälen utelämnats, bör myndigheten på begäran av part om möjligt upplysa honom om dem i efterhand.

18 § Sökande, klagande eller annan part skall underrättas om innehållet i beslut varigenom myndighet avgör ärende, om det ej är uppenbart obehövt. Är det uppenbart att beslutet går honom emot, skall han även underrättas om vad han har att iakttaga vid talan mot beslutet och om skiljaktig mening som antecknats i protokoll eller annan handling. Underrättelse får ske genom delgivning.

Första stycket äger motsvarande tillämpning, om annan som får överklaga beslutet begär att skriftligen få del av detta.

19 § Innan myndigheten rättar beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet, skall tillfälle lämnas part att yttra sig, om det ej är obehövt.

20 § Den som uppsåtligen bryter mot förbehåll eller förordnande som meddelats enligt 14 § eller 15 § tredje stycket dömes till böter eller fängelse i högst ett år, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1972, då lagen (1946: 326) om rätt att i mål och ärenden som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning insända handlingar med posten m. m. och lagen (1954: 355) om besvärstid vid talan mot förvaltande myndighets beslut skall upphöra att gälla.

I fråga om besvär över beslut som meddelats före den 1 januari 1972 gäller äldre bestämmelser.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Sofiero den 4 juni 1971.

GUSTAF ADOLF
(L. S.)

LENNART GEIJER
(Justitiedepartementet)

